

WayScience

2nd International Scientific
and Practical Internet Conference

«Integration of Education, Science and Business
in Modern Environment: Winter Debates»

II Міжнародна науково-практична інтернет-конференція

«Інтеграція освіти, науки та бізнесу в
сучасному середовищі: зимові диспути»

Editorial board of International Electronic Scientific and Practical Journal «WayScience»

The editorial board of the Journal is not responsible for the content of the abstracts and may not share the author's opinion.

Інтеграція освіти, науки та бізнесу в сучасному середовищі: зимові диспути: тези доп. II Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції, 4-5 лютого 2021 р. – Дніпро, Україна, 2021. – Т.1. – 502 с.

(Integration of Education, Science and Business in Modern Environment: Winter Debates: abstracts of the 2nd International Scientific and Practical Internet Conference, February 4-5, 2021. – Dnipro, Ukraine, 2021. – P.1. – 502 p.)

2nd International Scientific and Practical Internet Conference "Integration of Education, Science and Business in Modern Environment: Winter Debates" devoted to the search for the latest ideas for the development of state at the international, national and regional levels.

Topics cover all sections of the International Electronic Scientific and Practical Journal "WayScience", namely:

- public administration;
- philosophical sciences;
- economic sciences;
- historical sciences;
- legal sciences;
- agricultural sciences;
- geographic sciences;
- pedagogical sciences;
- psychological sciences;
- sociological sciences;
- political sciences;
- philological sciences;
- technical sciences;
- medical sciences;
- chemical sciences;
- biological sciences;
- physical and mathematical sciences;
- other professional sciences.

Dnipro, Ukraine – 2021

АВСТРІЙСЬКА ЛІТЕРАТУРА НА ЗЛАМІ СТОЛІТЬ У МУЛЬТИКУЛЬТУРНОМУ СВІТІ

Дзись Тарас
Катериняк Анатолій
Пеляк Олександр

Тернопільський національний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка

У слов'янському світі видавці транслітерують ім'я і прізвище письменника Йозеф Рот (Joseph Roth), натякаючи відразу в семіотичному просторі на його неслов'янське походження – німецьке чи то польське коріння. А насправді цей письменник – австрійський літератор, який писав німецькою мовою.

Український історико-літературний **контекст** тих часів, коли відбувалося становлення австрійського митця як письменника, мав уже твори про воєнне лихоліття, написані М. Черемшиною, О. Кобилянською, О. Маковеем, В. Стефаником, Б. Лепким і молодими письменниками-учасниками війни (М. Ірчан, В. Бобинський, П. Карманський, Р. Купчинський) [5, с. 273 – 287]. Оскільки майже всі вони тривалий час протягом 30 – 50-х рр. XX століття були вилучені з читацького вжитку і літературно-мистецького дискурсу, то як прозаїки не могли функціонувати в міжлітературній рецепції навіть спеціалістів, які досліджували творчість Йозефа Рота. І тільки перебування українців у німецькомовному міжкультурному середовищі дало перші поштовхи до міжлітературної рецепції прози Й. Рота під час відзначення 70-річчя з дня його народження.

Йдеться про публікацію Анни Галі Горбач "Українські мотиви у творах Йозефа Рота" (1965). Для розуміння української рецепції, яка є базовою в типологічних дослідженнях спадщини Й. Рота, надзвичайно характерна логіка міркувань А. Г. Горбач. *"Для нас, українців, – писала в журналі "Сучасність" 1965 року авторка, – Йозеф Рот цікавий тим, що в свої твори, які зображають життя в колишній Австро-Угорщині, розклад її суспільства, революційні настрої після поразки у війні, письменник вплив цілий ряд українських постатей, і дія цих творів відбувається деякою мірою на українських землях. Його твори охоплюють життя галицької провінції перед вибухом Першої світової війни, а в деяких є намагання відтворити ті соціальні та політичні процеси, що відбувалися в Україні під час і після революції. Тому що нам не байдуже, в якому світі чужий автор представив українську людину і нашу проблематику, постараємось дати перегляд цих його творів"* [4, с. 54].

Назвавши з них такі твори, як "Втеча без кінця", "Марш Радецького", "Тарабас", "Сповідь убивці", "Начальник станції Фальмераер", "Фальшивий тягарець", А. Г. Горбач обрала не хронологічний порядок їх розгляду, а **проблемний за критерієм**, як сама назвала *"ступеня реальності і правдивості зображення фактів"* [4, с. 56], хоча нагадувала, що *"розчарування <...> поворотців з війни та полону, які приходять у порожнє та не можуть знайти місця в новому суспільстві і змісту свого життя", становить "пуанту" ранніх творів. Отже, теперішні читачі мають "перегляд" творів Йозефа Рота, цікавих для українців про "українську людину" крізь призму екзистенційної "пуанти" розчарування і переконання у безвихідності і вузькості будь-якої ідеології"* [Там само]. Така **домінанта** цієї першої за часом фіксації української міжлітературної рецепції творчості Йозефа Рота.

Стаття А. Г. Горбач – хронологічно перший зразок зафіксованої реакції українців на твори Й. Рота. Авторка відбила ряд особливостей літературної рецепції. По-перше, така рецепція здійснюється крізь національну призму (Горбач цікавило те, в *"якому світі чужий автор представив українську людину і нашу проблематику"*). По-друге, літературний критик, що походить з іншого соціокультурного середовища, цікавиться "літературним рядом", в якому прізвище прозаїка, з творами котрого він знайомиться, вже фігурує в літературознавчих працях (Горбач зауважила ще в 60-х роках, що в Німеччині Йозеф Рот

згадувався "поруч з Р. Музілем та Г. Брохом"). По-третє, літературно освічений реципієнт виділяє для себе провідний мотив у творах нового для себе автора (з погляду А. Г. Горбач, герої ранньої творчості Й. Рота – "поворотці з війни та полону", розчаровані і гостро переживають свою "безвихідність"). Але як у ранніх, так і в пізніших творах Й. Рота відбилася "постійна мандрівка і внутрішній неспокій автора". Нарешті, варто відзначити ще одну рису міжлітературної рецепції, важливу для такого типу освоєння зарубіжної літератури в наступні періоди після їх публікації, коли літературно-мистецькі течії і напрямки не збігаються у різних країнах і в уподобаннях реципієнтів. А. Г. Горбач погрупувала твори Й. Рота за "ступенем реальності і правдивості зображення фактів", отже, керуючись **критерієм** реалізму. Про це свідчить і таке її твердження: *"Автор добре знав галицьку провінцію і в романі віддає вірно життя представників тих народів і прошарків, з якими зустрічався..."* [4, с. 58].

Оцінки А. Г. Горбач ілюструють вирішальну роль в її рецепції спадщини Рота саме **реалістичних**, ідеологічних критеріїв. Разом з тим вони унаочнюють і те, що впливало на пізнішу рецепцію творчості Рота в східнослов'янському і західному контексті. Наприклад, Д. В. Затонський так само, як і А. Г. Горбач, починав огляд творчості Й. Рота з ряду, в який ставив прізвища Ф. Кафки, Р. Музіля, Г. Броха, Ф. Верфеля, а глибинні витoki літературної традиції, яку продовжував Й. Рот, Затонський виводив із Флобера, Грільпарцера, Штіфтера, а з іншого боку, – від Достоевського, Толстого і Чехова [6, с. 133]. Багатогранніше характеризуючи *"чисто художницькі нахили"* Й. Рота, які його споріднювали з представниками *" нової предметності "* і зачинателями неоромантичної манери, визнаний фахівець з німецько-австрійської літератури, Затонський твердив, що Рот *" передусім реаліст, безсторонній суддя пороків доби "* [6, с. 132]. Згодом вчений переакцентував свої міркування про художню своєрідність творів Й. Рота, що й позначилося на новій назві історико-літературного нарису. 1982 року у книзі Затонського "Минуле, сучасне і майбутнє" спостереження над творчістю і місцем Рота в історико-літературному процесі подавалося під назвою *"Йозеф Рот: новації традиціоналіста"* [7]. Саме такий акцент виразніше наголошував на парадоксальності і синтетизмові художнього світу, який творив Й. Рот в 20 – 30-х рр. ХХ століття. Йшлося про *"поетичне й гуманне дзеркало буття, трагічного, комічного і величного у своєму безперервному поступальному русі"* [7, с. 240].

Стисла оглядова стаття А. Г. Горбач і розгорнутий історико-літературний портрет-нарис Д. В. Затонського виявляють істотну властивість міжлітературної рецепції: їхня інтерпретація текстів Рота позначена двома чинниками, які формують осягнення твору на основі безпосереднього сприймання тексту і знання літературознавчих оцінок зарубіжних авторів. А літературознавчі парадигми за той час змінилися. У цьому зв'язку характерний ще один епізод із праць Затонського. Книжку К. Марріса "Габсбурзький міф в австрійській літературі" (1963) вчений називає *"славнозвісним дослідженням"* і далі розгортає та додатково аргументує свою думку автора про стиль Й. Рота: *"... Позбавлений прикрас стиль, далекий від будь-яких надмірностей, будь-яких вивертів, нагадує ясну простоту "Тихого Дону" Шолохова"* [6, с. 134]. У випадках міжлітературної рецепції немає значення те, звідки йде стимул взаємодії – чи від сприйняття оригінального тексту, чи від чужих оцінок, зафіксованих у літературно-критичних публікаціях, – істотним виступає саме взаємодія літературних вражень у свідомості, в досвіді реципієнта іншонаціональної культури.

Феномен української міжлітературної рецепції на ґрунті безпосередніх чи опосередкованих контактів людей, дотичних до творчості Й. Рота, увиразнюється як насильницькими розривами у літературному житті в просторі Австро-Угорської імперії, так і запізнілими взаєминами національних літератур у континуумі європейської культури. Ті взаємини рано чи пізно ставали для читачів відомими фактами, що уявляли високі оцінки ротівських мотивів, характерних для його художнього світу.

Елементи художнього дискурсу, публіцистично-наукового вираження рефлексій австрійських і українських істориків подій Першої світової війни підсилюють

компаративістичне зіставлення типології персонажно-образного матеріалу українських письменників і тих хронотопних вимірів, які характерні творам галицько-габсбурзького міфу чи геополітичного ареалу.

Список літератури:

1. Австрийская новелла XX века / [пер. с нем., сост. Ю. Архипова]. – М. : Худож. лит., 1981. – 519 с.
2. Антологія світової літературно-критичної думки XX ст. 2-е вид., доп. : антологія / [за ред. Марії Зубрицької]. – Львів : Літопис, 2001. – 832 с.
3. Бель Г. Памятник Йозефу Роту / Генрих Бель // Собр. соч. в 5 томах. – Т. 5. – М. : Худ. лит-ра, 1990. – С. 699 – 671.
4. Горбач А. Українські мотиви у творчості Йозефа Рота / Анна Горбач // Сучасність. – 1965. – № 3. – С. 54 – 61.
5. Гром'як Р. Перша світова війна в перших художніх візіях українських письменників / Роман Гром'як // Українсько-польські літературні контексти. Київські полоністичні студії. Том IV. – Київ : КНУ, 2003 – С. 273 – 287.
6. Затонський Д. Всі барви життя / Дмитро Затонський // Всесвіт. – 1977. – № 12. – С. 127 – 137.
7. Затонський Д. Йозеф Рот : новації традиціоналіста / Дмитро Затонський // Минуле, сучасне, майбутнє (Про реалізм, традиції і новаторство). – К. : Дніпро, 1982. – С. 219 – 240.
8. Magris C. Der habsburgische Mythos in der modernen österreichischen Literatur / Claudio Magris. – Wien : Zsolnaj-Verlag, 2000. – 414 S.

Грамарчук Ю.О., Писаренко Л.Д. ПАХ – СЕНСОР ДЛЯ ВИМІРЮВАННЯ ФІЗИЧНИХ ПАРАМЕТРІВ	275
Граняк В.Ф. ВТОРИННИЙ ВИМІРЮВАЛЬНИЙ ПЕРЕТВОРЮВАЧ ТИПУ «СМНІСТЬ-НАПРУГА»	279
Графська О.І., Коркуна І.І., Перегінняк Т.І. ОПТИМАЛЬНЕ УПРАВЛІННЯ ТЕРИТОРІАЛЬНИМИ ГРОМАДАМИ В ПЕРІОД ПАНДЕМІЇ COVID-19	282
Грехов В.О. ФІНАНСОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ЕНЕРГОПОСТАЧАЛЬНОГО ПІДПРИЄМСТВА	285
Гриценко І.С., Жукова Т.В., Колісник С.В., Петухова І.Ю., Костіна Т.А., Колісник Ю.С. РОЗВИТОК ПІДХОДІВ, МЕТОДІВ І ФОРМАТІВ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «АНАЛІТИЧНА ХІМІЯ» В НАЦІОНАЛЬНОМУ ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	288
Грушецький С.М., Лейбюк Д.О. АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ ЗБИРАННЯ КОРЕНЕПЛОДІВ ЦИКОРІО	290
Грушецький С.М., Слотвінська Н.Я. АНАЛІЗ СУЧАСНИХ ТЕХНІКО-ТЕХНОЛОГІЧНИХ РІШЕНЬ СІВБИ СИДЕРАТИВ	293
Губаренко Т.О., Плутенко Е.В. РОЛЬ СПЕЦІАЛЬНОЇ ФІЗИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ КУРСАНТІВ ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ ЗАКЛАДІВ, СИСТЕМИ МІНІСТЕРСТВА ВНУТРІШНІХ СПРАВ УКРАЇНИ. ЇЇ ОРГАНІЗАЦІЯ ТА УСПІШНІСТЬ ЗАСВОЄННЯ	297
Гудзенко К.А. ВЗАЄМНИЙ ВПЛИВ КОМОРИДНОГО ПЕРЕБІГУ ПЕРВИННОЇ ВІДКРИТОКУТОВОЇ ГЛАУКОМИ І ДІАБЕТИЧНОЇ РЕТИНОПАТІЇ ПРИ ЦУКРОВОМУ ДІАБЕТІ 2 ТИПУ	299
Гуньчак О.В. ВПЛИВ ДОБАВОК ГЕРМАНІЮ В КОМБІКОРМАХ НА ПРОДУКТИВНІ ЯКОСТІ ГУСЕНЯТ	301
Гурич А.С., Стасіневич С.А. ПРОБЛЕМИ РОЗВИТКУ БІРЖОВОЇ ТОРГІВЛІ В УКРАЇНІ В КОНТЕКСТІ СВІТОВИХ ТЕНДЕНЦІЙ	302
Гусак С.Г. ВИНИКНЕННЯ ТА ВПЛИВ ПРОЦЕСУ ІНТЕГРАЦІЇ ЯК СОЦІАЛЬНОГО ЯВИЩА НА ОСВІТУ НАУКУ ТА БІЗНЕС	305
Гусейнова Л.О. ГЫЗЫ ИНДИВИДУАЛЬНО-АВТОРСКИЕ КОНЦЕПТЫ «ДРУЖБА» И «ЛЮБОВЬ» В РОМАНАХ Ч.АБДУЛЛАЕВА	307
Гуцан Т.Г., Зеленько О.О., Ночвіна І.О. АНАЛІЗ СУЧАСНОГО СТАНУ РОЗВИТКУ ЦИФРОВІЗАЦІЇ	310
Давиденко Л.В., Давиденко В.А., Давиденко Н.В. БЕНЧМАРКІНГ ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ ВОДОПРОВІДНИХ ГОСПОДАРСТВ УКРАЇНИ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ МОДЕЛІ РЕЙТИНГУВАННЯ ЗА ПРАВИЛОМ БОРДА	312
Данилюк І.В. ТЕХНОЛОГІЯ ВИВЧЕННЯ ТЕМИ «ЛІТЕРАТУРНЕ ШІСТДЕСЯТНИЦТВО» (З ДОСВІДУ РОБОТИ)	316
Деркевич Н.А. ІМЕННИКОВІ ТА ПРИКМЕТНИКОВІ ОСНОВИ ДЛЯ ТВОРЕННЯ ДІЄСЛІВ У НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	319
Джорупбекова К.Ш., Кыдыралиева Р.Б. РАСПРОСТРАНЕННОСТЬ И КОНТРОЛЬ ГИПЕРТОНИЧЕСКОЙ БОЛЕЗНИ В КЫРГЫЗСКОЙ РЕСПУБЛИКЕ	321
Дзись Т., Катериняк А., Пеляк О. АВСТРІЙСЬКА ЛІТЕРАТУРА НА ЗЛАМІ СТОЛІТЬ У МУЛЬТИКУЛЬТУРНОМУ СВІТІ	322
Димитрова Л.С. КЛАССИЧЕСКИЕ И ОНЛАЙН-ШАХМАТЫ – ВОЗМОЖНОСТИ РАЗВИТИЯ И СОВМЕСТНОГО СУЩЕСТВОВАНИЯ	325
Дмитриченко Ю.Е., Зацепіна Н.В. ПЕРСПЕКТИВИ ВИКОРИСТАННЯ ФРАНЧАЙЗИНГУ У ТУРИСТИЧНОМУ БІЗНЕСІ	327
Довга Л.І., Ткаченко О.В. ДОСЛІДЖЕННЯ СОЦІАЛЬНОГО АСПЕКТУ ПРОБЛЕМИ БЕЗПРИТУЛЬНИХ СОБАК	330
Довга М.І., Халявка Т.О., Шевченко І.М., Шаповалова М.В. РОЗВИТОК	